КРАСНОКУТСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
БОГОДУХІВСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ОЛЕКСІЇВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ

НАКАЗ

від 21 березня 2023 року № 32

Про стан викладання предмета «Пізнаємо природу»
в 5 класі та біології в 6 -11 класах в 2022/2023 н.р.

На виконання плану роботи ліцею на 2022-2023 навчальний рік протягом лютого місяця було вивчено та проаналізовано стан викладання предмета «Пізнаємо природу» в 5 класі та біології в 6-11 класах.
Вивчення даного питання мало на меті:

- вивчення рівня сформованості в учнів основних груп компетентностей з предметів, передбачених державними стандартами загальної освіти;
- виконання навчальних програм;
- виявлення рівня знань, умінь, навичок учнів з даних предметів;
- ознайомлення з системою роботи вчителя, науково-теоретичним рівнем викладання предметів;
- вивчення особливостей викладання предметів в умовах дистанційного навчання

Під час вивчення стану викладання предметів використовувались наступні методи: співбесіда, спостереження, відвідування онлайн-уроків, аналіз та самоаналіз уроків, вивчення стану ведення шкільної документації.

Аналіз стану викладання предмета «Пізнаємо природу» та біології здійснювався за наступними напрямами:
I. Кадрове забезпечення.
II. Навчально-методичне і технічне забезпечення.
III. Підготовка вчителя до уроку. Робота на уроці.
IV. Якість навчальних досягнень учнів.
V. Робота з обдарованими дітьми.
I. Кадрове забезпечення.

Освітній процес на уроках пізнаємо природу та біологія здійснюється відповідно до чинної нормативно-правової бази, інструктивно-методичних

листів Міністерства освіти і науки України щодо організації освітнього процесу в 2022-2023 навчальному році. Предмет «Пізнаємо природу» та біологію викладає Василенко Любов Володимирівна. Вчитель має повну вищу освіту, у 1998 році закінчила ХДПІ ім. Г.С.Сковороди та отримала спеціальність «учитель біології». Має педагогічний стаж – 40 років, стаж на посаді вчителя біології – 29 років. Кваліфікаційна категорія «спеціаліст І категорії». Щорічно проходить курсову перепідготовку з предметів викладання. Вчитель має достатній рівень науково-теоретичної, фахової підготовки, володіє методикою викладання предметів, враховує вікові особливості учнів, упроваджує в освітній процес інноваційні методи, прийоми, інформаційно-комунікаційні засоби навчання. Своєчасно та систематично проходить підвищення кваліфікації за різними напрямками та у різних суб'єктів. Пройшла курси щодо реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти у навчанні природничих дисциплін. Любов Володимирівна є головою педагогічної спільноти вчителів природничо-математичних дисциплін, бере участь у роботі ТМО учителів біології, виступає з доповідями на різні теми.

II. Навчально-методичне і технічне забезпечення.

Викладання предмету «Пізнаємо природу» та біології у 2022-2023 навчальному році в закладі регламентується листом МОН № 1/9530-22 від 19.08.22 року «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році» (природнича освітня галузь) та здійснюється за такими навчальними програмами:

№	Назва предмета	Клас	Назва програми	Рік видання	Автори	Ким затверджена
1	Пізнаємо природу	5	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти *(На основі даної модельної програми вчителем розроблена та затверджена на педраді навчальна програма з*	2021	Коршевнюк Т.В.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795

			предмета «Пізнаємо природу» для 5 класу)			
2	Біологія	6-9	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Біологія 6-9 класи»	2017	Колектив авторів	Наказ Міністерства освіти та науки України від 07.06.2017 № 804
3	Біологія і екологія	10-11 С	Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту) навчальна програма для закладів загальної середньої освіти	2017	Колектив авторів	Наказ Міністерства освіти і науки від 23.10.2017р.№1407

Викладання предметів здійснюється згідно нормативних документів, розподіл годин на вивчення окремих розділів, для проведення видів контролю (контрольних та практичних робіт, проєктів, екскурсій), передбачених навчальними програмами з предметів відбувається на основі методичних рекомендацій.

На вивчення навчальних предметів згідно з робочим навчальним планом виділяється така кількість годин:

- пізнаємо природу 5 клас – 2 год на тиждень;
- біологія 6-11 класи – по 2 год на тиждень

Навчально-методичне забезпечення предмета ґрунтується лише на літературі з відповідним грифом Міністерства освіти і науки України, яка зазначена в переліку навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2022-2023 навчальному році (лист МОН від 14.09.2022 №1/10686-22 “Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2022/2023 навчальному році”).

ІІІ. Підготовка вчителя до уроку. Робота на уроці.

З метою оцінки стану викладання предмету та визначення рівня навчальних досягнень учнів було ознайомлено з календарно-тематичними планами, відвідано онлайн-уроки вчителя, перевірено ведення класних журналів.

Календарно-тематичне планування вчителя складено з врахуванням програмових вимог та методичних рекомендацій на 2022-2023 навчальний рік, визначені уроки для проведення обов’язкових видів контролю, уроки узагальнення та повторення. Навчальні досягнення учнів оцінюються відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень з біології.

Природнича освітня галузь ураховує наступність між циклами навчання на рівнях початкової та базової середньої освіти. Орієнтується на компетентнісний потенціал, що визначає здатність природничої освітньої галузі формувати всі ключові компетентності через розвиток умінь і ставлень та базові знання. Метою природничої освітньої галузі є формування особистості учня, який знає та розуміє основні закономірності живої і неживої природи, володіє певними вміннями її дослідження, виявляє допитливість, на основі здобутих знань і пізнавального досвіду усвідомлює цілісність природничо-наукової картини світу, здатен оцінити вплив природничих наук, техніки і технологій на сталий розвиток суспільства та можливі наслідки людської діяльності у природі, відповідально взаємодіє з навколишнім природним середовищем. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з природничої освітньої галузі передбачають, що учень:

- пізнає світ природи засобами наукового дослідження;
- опрацьовує, систематизує та представляє інформацію природничого змісту;
- усвідомлює закономірності природи, роль природничих наук і техніки в житті людини;
- відповідально поводиться для забезпечення сталого розвитку суспільства;
- розвиває власне наукове мислення, набуває досвіду розв'язання проблем природничого змісту (індивідуально та у співпраці з іншими особами).

На своїх уроках Любов Володимирівна формує в учнів уявлення про цілісність природи та місце людини в ній, розвиває в учнів пізнавальний інтерес до вивчення природничих дисциплін. Весь навчальний матеріал учитель пов'язує з життям, пов'язує з конкретними прикладами, показує практичне застосування біології. Систематично використовуються різні види дидактичних ігор, цікаві пізнавальні вправи (загадки, шаради, кросворди, сенкани тощо), що сприяє полегшенню засвоєння матеріалу. На уроках використовуються методи навчання: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, частково-пошукові, дослідницькі, метод проблемного викладу. Перевага також надається практичним роботам, демонстраційним, спостереженню, вирішенню ситуативних завдань, а також практичній діяльності з охорони природи. Вчитель на уроках застосовує такі методи : спостереження, опис, дослідження, аналіз, презентації та відеоролики, практичні роботи з цікавими завданнями онлайн, створення схем, бліц-опитування, «знайди зайве», «спіймай помилку», навчальні ігри. Вчитель постійно активізує розумову діяльність учнів. Нові знання закріплюються

поетапно, в кінці уроку робляться узагальнюючі висновки. Для формувального оцінювання на уроках постійно використовується україномовний сервіс «На Урок», в основному для перевірки домашніх завдань. Вчитель регулярно проводить з дітьми вправи з рухової активності та вправи для очей. Любов Володимирівна володіє методикою проведення уроку під час дистанційного навчання на належному рівні, але при проведенні уроків потрібно дотримуватись санітарних норм тривалості онлайн-уроку в синхронному режимі, не перевантажувати учнів.

Педагог активно використовує у своїй діяльності проєктні технології, які є інтерактивним, особистісно-орієнтованим методом, що розвиває в учнів самостійність, критичне мислення. Під час проєктної діяльності учні складають звіти про свої спостереження за розвитком рослин, життям тварин, взаємозв'язками у природі, природними явищами, фіксують результати спостережень у зошитах. Елементи дослідницької діяльності розвивають мислення учнів, спонукають їх до самостійних пошуків. Усі запропоновані міні-проєкти мають, як правило, короткотерміновий характер та інтегрований зміст. Хоча не всі діти беруть активну участь у такій діяльності. Проєкти готують одні й ті самі учні.

Уроки пізнаємо природу мають навчально-пізнавальний характер і спрямовані на формування в учнів загальнонавчальних умінь і навичок та ключових компетенцій. У цьому пріоритетним для педагога є діяльнісний підхід, використання для пізнання навколишнього світу різних методів і прийомів, робота з різними джерелами інформації для розв'язування проблемних завдань. Поряд із фронтальними та індивідуальними формами роботи учитель застосовує інноваційні методики та використовує інформаційно-комунікаційні засоби (наприклад, відеосюжети, навчальні фільми, віртуальні екскурсій тощо), що сприяє формуванню в учнів комунікативної та соціальної компетентностей. Під час викладання предмета педагог широко застосовує міжпредметні зв'язки, опираючись на знання учнів з математики, фізичної культури та життєвий досвід.

При підготовці до уроків вчитель використовує методичні посібники, додаткову літературу, інформаційні ресурси інтернету. Вчитель практикує різні типи уроків: уроки засвоєння нових знань, формування нових знань і вмінь, комбіновані, уроки-ігри, уроки-подорожі, нестандартні уроки узагальнення і систематизації. На всіх уроках використовуються мультимедійні презентації, відео сюжети, які роблять процес навчання цікавішим та яскравішим. Також це допомагає дітям в умовах дистанційного навчання краще опанувати матеріал та зрозуміти тему.

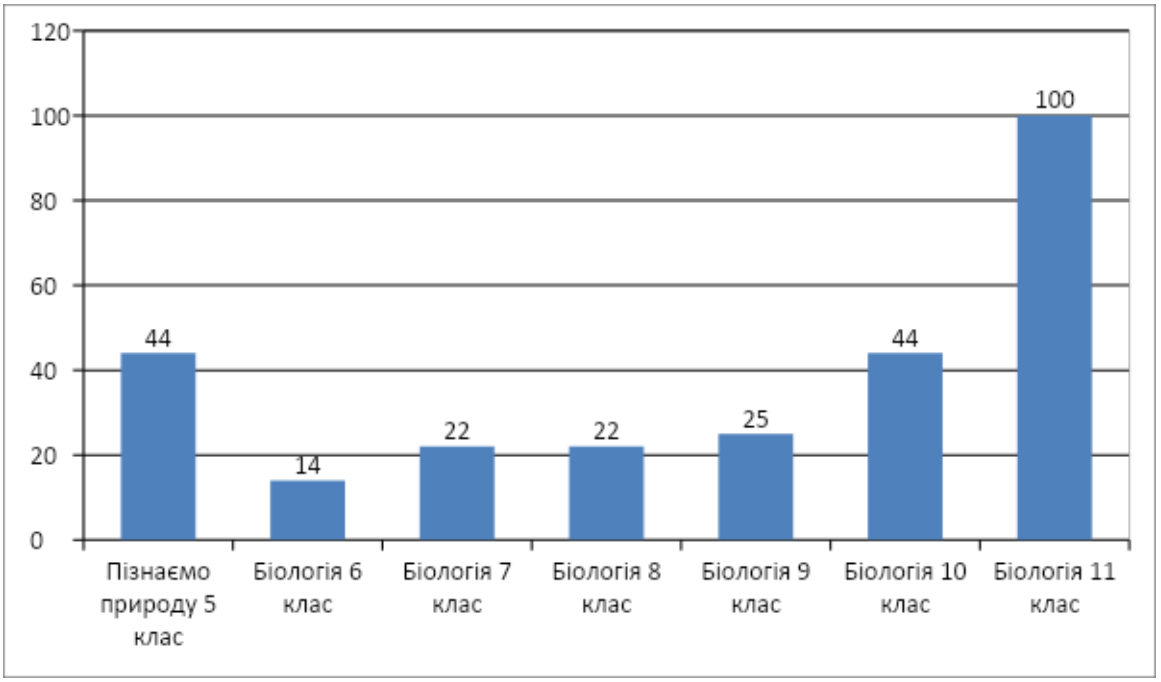
Перевірка класних журналів показала, що вчитель виконує навчальні програми. Оформлення сторінок журналів здійснюється у відповідності до Інструкції щодо оформлення в класних журналах результатів навчальних досягнень учнів.

IV. Якість навчальних досягнень учнів.

Результати навчальних досягнень з предмета «Пізнаємо природу» в 5 класі та біології в 6-11 класах за І семестр 2022-2023 н.р.

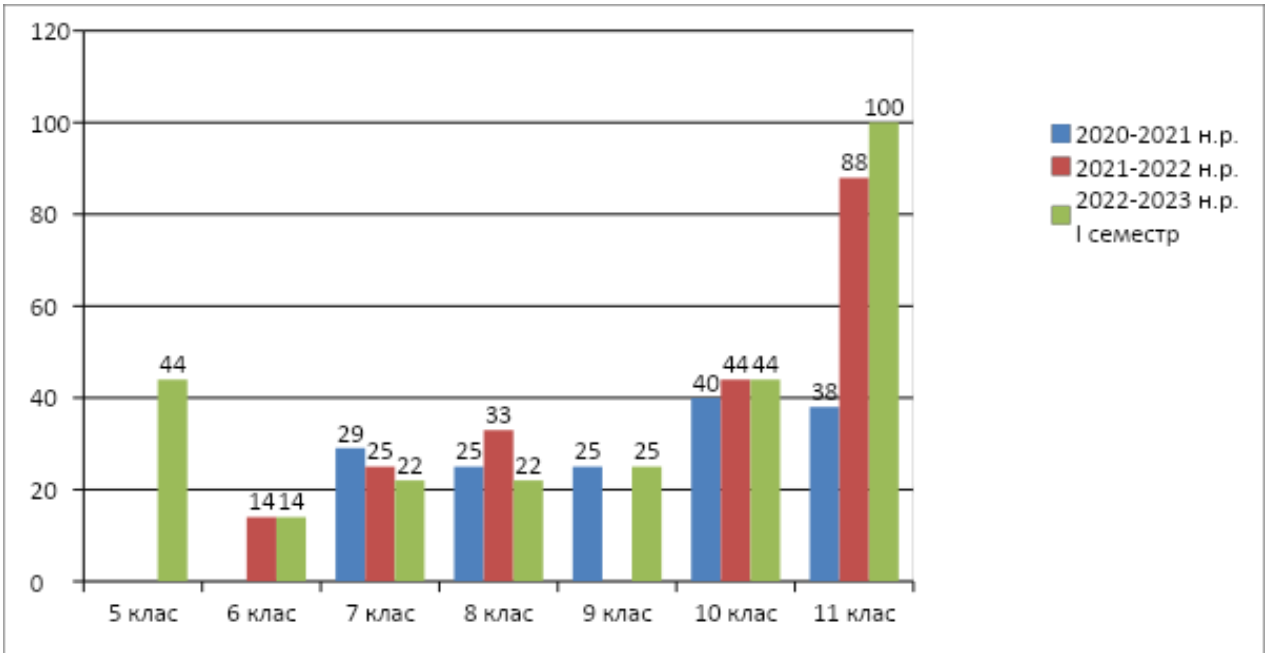
Клас	Предмет	К-сть учнів	високий	%	достатній	%	середній	%	початковий	%	Якість знань (%)
5	Пізнаємо прир.	9	3	33	1	11	4	44	1	12	**44**
6	Біологія	7	0	0	1	14	3	43	3	43	**14**
7	Біологія	9	0	0	2	22	4	45	3	33	**22**
8	Біологія	9	0	0	2	22	4	45	3	33	**22**
9	Біологія	8	0	0	2	25	6	75	0	0	**25**
10	Біологія	9	2	22	2	22	4	45	1	11	**44**
11	Біологія	6	2	33	4	67	0	0	0	0	**100**

Якість навчальних досягнень в розрізі класів

Аналізуючи дану діаграму видно, що найвищу якість знань у І семестрі цього року мають учні 11 класу (100%), а найнижчу – учні 6 класу. Якість знань по ліцею 53%, отже, всі класи, крім 11, мають якість знань нижчу за середню по ліцею.

Порівняльний аналіз якості навчальних досягнень з предмета «Пізнаємо природу» в 5 класі та біології в 6-11 класах за три роки в розрізі класів.

З даної діаграми видно, що за три роки якість знань підвищилась у 11 класі, на незначний показник у 10 класі та у 9 класі з 0% до 25%. Інші класи знизили показники або залишили без змін.

V. Робота з обдарованими та здібними дітьми.

На відміну від навчальної діяльності позакласна робота з предметів природничої галузі знаходиться не зовсім на належному рівні. Особливо це спостерігається під час дистанційного навчання. Під час очного навчання кожного року проводився тиждень біології, в рамках якого проходили ігри, конкурси, вікторини, розгадувались цікаві ребуси, задачі. Також здобувачі освіти під керівництвом вчителя брали участь у Міжнародному природничому інтерактивному конкурсі «Колосок», отримували перемоги. Брали участь у шкільному та районному етапах Всеукраїнських учнівських олімпіад з біології (у 2021 році – районний етап II місце). Зараз ця діяльність призупинилась. Але цього року вчитель разом з учнями активізувалися і взяли участь у Всеукраїнському проєкті «Дуби Перемоги». Висаджені в горщики вчителем та дітьми жолуді попроростали і чекають переселення в природне середовище.

Виходячи з вищевикладеного

НАКАЗУЮ:

1. Стан викладання предмета «Пізнаємо природу» в 5 класі та біології в 6-11 класах вважати на достатньому рівні.

2. Вчителю біології та голові педагогічної спільноти вчителів природничо-математичних дисцисплін Любові ВАСИЛЕНКО:

2.1. Ознайомитись з результатами перевірки стану викладання предмета «Пізнаємо природу» та біології, рівня навчальних досягнень учнів 5-11-х класів та зробити відповідні висновки.

2.2. Під час дистанційного навчання дотримуватись санітарних норм тривалості онлайн-уроку в синхронному режимі, не перевантажувати учнів.

2.3. Приділити особливу увагу підвищенню якості знань в 6 та 7 класах.

2.4. Активізувати та покращити позакласну роботу з біології з учнями ліцею, залучаючи їх до активної участі в дослідницьких конкурсах, предметних олімпіадах, інтернет-олімпіадах, проєктах.

2.5. Обговорити результати перевірки стану викладання предмета «Пізнаємо природу» та біології, рівня навчальних досягнень учнів 5-11-х класів на засіданні педагогічної спільноти.

3.Контроль за виконання наказу покласти на заступника директора з навчально-виховної роботи Любов КВЯТКОВСЬКУ.

Директор ліцею Альона ЖЕЛНОВАЧ

З наказом ознайомлені:
Любов КВЯТКОВСЬКА
Любов ВАСИЛЕНКО

.